

STAUROS

č. 7 apríl 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Keď som sa uplynulé roky zamýšľal nad evanjeliom Piatej pôstnej nedele, odrážal som sa od myšlienky, ktorú niekedy vyslovujeme v ťaživých chvíľach: „Keby to už bolo za nami!“ Niektoré deti sa nevedia dočkať, kedy už budú konečne dospelé. Študent sa nevie dočkať ukončenia školy. Možno aj v práci by sme to neisté skúšobné obdobie chceli mať rýchlo za sebou. Rodičia sa niekedy nevedia dočkať, kedy ich deti konečne vyrastú a budú samostatnejšie. Keby tie krízy vo vzťahoch čím skôr pominuli! Kedy nás už ten vírus prestane trápiť? Keby sa tá vojna už čím skôr skončila. Nech už konečne netrpia nevinní ľudia. Možno by sme niekedy ocenili akýsi „zázračný ovládač“ pri ťažkých momentoch svojho života, aby sme mohli preskočiť všetky tie nepríjemné veci.

Preto nás veľmi neprekvapí, že podobné túžby nájdeme aj vo svätom evanjeliu. Pán Ježiš je so svojimi učeníkmi na ceste do Jeruzalema. Na tejto ceste Kristus tri krát predpovedá svoje utrpenie, smrť a vzkriesenie. Keď to urobil po prvý krát, Peter ho začal odhovárať. Za to si vyslúžil tvrdé slová Pána Ježiša: „Choď mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!“ (Mk 8, 33) Keď Pán Ježiš predpovedal svoje utrpenie po druhý krát, apoštoli sa začali hádať, kto z nich je väčší. Znova dostali lekciu, že ak chcú byť prví, majú slúžiť. (Mk 9, 35) A po dnešnej, tretej predpovedi sa to znova ubralo týmto smerom. Dvaja bratia Jakub a Ján prišli za Pánom Ježišom s prosbou: „Daj, aby sme sedeli v tvojej sláve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici.“ (Mk 10, 35) Dobré vieme, o čo ide? Žiaci sú na ceste, ale oni by už najradšej kdesi sedeli. Sú na ceste do Jeruzalema, ale oni by už chceli byť oveľa ďalej. Už sme sa viac krát zamýšľali nad tým, že v tejto ich žiadosti môžeme objaviť skrytú túžbu preskočiť utrpenie a kríž. Keby sme tak mali v rukách takú moc. Taký „pomyselný ovládač“ by sa nám hodil. Len pred dvoma týždňami sme v tom istom evanjeliu *Krížupoklonnej* nedele počuli vetu: „Niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia, že Božie kráľovstvo prichádza s mocou.“ (Mk 9, 1) Hovorí Pán Ježiš o tejto moci? Moci preskočiť nepríjemné veci, lebo my sme kresťania? Podľa hesla: Mne sa nemôže stať nič nepríjemné, lebo ja chodím do chrámu, modlím sa a prijímam sviatosti? Na druhej strane treba povedať, že určitá ochrana pred zlým tu je. Určite nie na okrasu dostáva každý človek pri krste anjela strážcu s prosbou, aby ho chránil

„pred každým útokom protivníka, pred stretnutím zlého...“ To znamená, že s útokmi musíme počítať. Lenže práve pri tých útokoch môžeme počítať ešte s niečím. Boh je prítomný. Boh je v tej ťažkej situácii so mnou. Čo by sa teda stalo, keby som tie ťažké momenty preskočil? Preskočil by som tak skúsenosť prítomného Boha.

A presne o to ide aj pri druhom pokušení, pred ktorým pán Ježiš varuje vo sv. evanjeliu. A to je staré známe pokušenie preskočiť či vynechať službu. A pýtajme sa celkom úprimne a otvorene: Akú službu by sme ľahšie vynechali? Kedy nás viac trápi svedomie? Ak nepomôžeme človeku v núdzi alebo keď vynecháme bohoslužbu? Lebo v oboch prípadoch ide o službu. Vieme, že slovo *liturgia* znamená *služba ľudu*. A práve v tomto bode sa stále hlasnejšie ozýva otázka: Načo je dnes ešte potrebná liturgia? Nie je tá pravá liturgia, tá ozajstná služba ľudu práve v tom, že sa budeme venovať chudobným, ľuďom v núdzi, chorým či utečencom? Nie je liturgia v chráme už len takým prežitkom z minulosti? Čo hovorí evanjelium? Pán Ježiš dnes povie zásadnú vec. Pred tým, ako vyzve svojich žiakov k službe, povie, že aj On prišiel na svet preto, aby slúžil a položil svoj život. To znamená, že na začiatku každej služby, ktorú ja robím pre iných, má stáť služba Boha, ktorú robí On pre mňa. Bez toho mi hrozí slepá ulička. Hrozí, že budem iným slúžiť preto, aby som si niečo zaslúžil či vyslúžil. Uznanie, odmenu či dobrý pocit zo seba...

Preto je pre nás liturgia v chráme veľmi dôležitá. Lebo nás volá k službe ako odpovedi. Preto hovoríme o *liturgii po liturgii*. Po službe v chráme má nasledovať služba mimo chrámu. A ak tú službu v chráme prežijem dobre, potom služba vonku bude nasledovať celkom prirodzene. Lebo budem len odpovedať na tú službu, ktorú Boh robí pre mňa. Službu, keď za mňa na kríži svoj život položil, aby ho pri liturgii do mňa mohol aj vložiť. Toto je tá prvá a pravá liturgia. Je to služba ľudu, teda služba, ktorú Boh robí pre nás, pre svoj ľud. Načo? Aby ten jeho ľud túto službu šíril aj ďalej. Preto sv. Pavol v liste Hebrejom napísal, že práve *krv Ježiša Krista nám očisťuje svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu*. (porov. Hebr 9, 14) Čo to znamená v praxi? Že my kresťania neslúžime iba chudobným, utečencom či chorým. My v tých ľuďoch slúžime samému živému Ježišovi Kristovi, ktorý predtým poslúžil nám.

Niektorí sa pýtame, kedy už konečne skončí pandémia, kríza či vojna. A niektorí sa možno rovnako pýtame, kedy už skončí kázeň, či sv. liturgia. Akoby sme sa nudili počas tej úžasnej chvíle, keď nám chce poslúžiť sám živý Boh. Nie je to zvláštne?

SVÄTÝ A VEĽKÝ TÝŽDEŇ

Spomienke na posledné dni pozemského života nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista je v byzantsko-slovanskom obrade venovaný Svätý a Veľký týždeň. Sprítomňuje tajomnú večeru, utrpenie a smrť Ježiša Krista a udalosti, ktoré jej predchádzali, ale má aj výrazný eschatologický rozmer.

Svätý a Veľký týždeň sa začína Svätým a Veľkým pondelkom a končí sa Svätou a Veľkou sobotou. V prvé tri dni Svätého a Veľkého týždňa sa na liturgiách vopred posvätených darov číta zo starozákonných kníh Exodus a Jób a z evanjelií.

Exodus rozpráva o židovskej Pasche, totiž o prechode Božieho ľudu z egyptského otroctva do zasľúbenej zeme. Vskutku slovo „pascha“ (hebr. pásah) znamená „prechod“. Kresťania, ktorí sa považujú za nový Boží ľud, vykladajú túto židovskú udalosť ako predobraz Kristovej paschy, ktorá im umožnila osobný prechod zo smrti v hriechu do života v Bohu.

Kniha Jób, ktorá vykresľuje Jób ako muža utrpenia, je starozákonnou ikonou Ježiša Krista. Toto čítanie oznamuje veľké tajomstvo Kristovho utrpenia, jeho poslušnosti a obety.

Eschatológia je témou týchto dní preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa nový poriadok, nový svet (ktorý sa definitívne naplní Kristovým druhým a slávnym príchodom).

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 4. - 10. 4. 2022

Pondelok	17:00 Veľkopôstna večiereň (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Veľkopôstna večiereň (slovenská)
Streda	17:00 Liturgia preždeosvjaščených darov (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Veľkopôstna večiereň (slovenská)
Piatok	17:00 Liturgia vopred posvätených darov (slovenská)
Sobota	<i>Lazárova sobota</i> 10:00 <i>Krížová cesta v Marianke s vladykom Petrom Rusnákom</i> 17:00 Sv. liturgia (slovenská), následne: <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	KVETNÁ NEDEĽA 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 <i>Sv. liturgia v Pezinku - Cajle</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>veľkopôstna večiereň</i>

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 11. – 17. 4. 2022

Veľký Pondelok	17:00 Liturgia vopred premenených darov (csl.)
Veľký Utorok	17:00 Liturgia vopred premenených darov (slov.)
Veľká Streda	17:00 Liturgia vopred premenených darov (csl.)
Veľký Štvrtok	17:00 Sv. liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou spolu s <i>Obradom umývania nôh</i>
Veľký Piatok	00:00 Sväté Strasti, následne: <i>Prvý čas</i> 9:00 Kráľovské hodinky 16:00 Večiereň s uložením <i>pláščenice</i>
Veľká Sobota	8:00 Jeruzalemská nadhrobná utierenie 16:00 Sv. liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou 22:00 Čítanie Skutkov sv. apoštolov Následne: Nadhrobná polnočnica
Nedeľa PASCHY	5:30 Utierenie Vzkriesenia Následne: Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 <i>Sv. liturgia v Lehniciach</i> 17:00 Sv. liturgia (slovenská) Následne: <i>Večiereň</i>

OZNAMUJEME

- Piatok, 8. apríla 2022 zakončujeme sv. Štyridsiatnicu. Samostatný celok, ktorý nás vvedie do slávenia Paschy nazývame Veľký týždeň.
- V piatok, 8. apríla 2022 pozývame na tretie *synodálne* stretnutie, ktoré sa uskutoční po liturgii vopred posvätených darov v priestoroch biskupského úradu. Témou diskusie bude *liturgia*. Vítaný je každý záujemca. Potrebné podklady k diskusii budú zaslané v prílohe farských oznamov elektronickou poštou, prípadne si ich môžete vyzdvihnúť aj v chráme. Toto stretnutie je odpoveďou každej farnosti na pozvanie pápeža Františka, ktorý otvoril synodu o synodalite v októbri 2021.
- Na *Lazárovu sobotu*, 9. apríla 2022 Vás pozývame na modlitbu *Krížovej cesty* s vladykom Petrom Rusnákom do Marianky. Modlitba sa začne o 10.00 hod., po nej bude nasledovať katechéza *vladyku Petra* a následne malé občerstvenie.
- Na Kvetnú nedeľu, 10. 4. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v Rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku – Cajle so začiatkom o 16. 00 hod. *Od 15. 30 bude možnosť pristúpiť k sv. spovedi, prípadne aj po skončení sv. liturgie.*
- Pristúpiť k sv. spovedi bude možné aj prvé tri dni Veľkého týždňa pred aj počas liturgii vopred posvätených darov. (cca od 16:00 do 18.30) Okrem toho stále ponúkame možnosť *dohodnúť si čas sv. spovede aj individuálne.*
- Program sviatkov Paschy nájdete vyššie. Osobitne upozorňujeme na zmenu času sv. *Strastí* ako aj na *Nadhrobnú* polnočnicu.
- V nedeľu, 17. 4. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v Rímskokatolíckom chráme Sv. Alžbety Uhorskej v Lehniciach so začiatkom o 16.00 hod.
- Pomôcť ľuďom postihnutým vojnou na Ukrajine je možné systematicky viacerými spôsobmi:
 - Konferencia biskupov Slovenska dáva do pozornosti registráciu ubytovacích kapacít pre prichádzajúcich ľudí z Ukrajiny. Online **registrácia** prebieha na webovej stránke **TKKBS** - https://www.tkkbs.sk/showpage.php?name=reg_uteцени
 - Pomôcť ľuďom sužovaným vojnou na Ukrajine môžete aj zakúpením knihy **Pustovňa** (s podtitulom *kresťanská spiritualita Východu pre človeka západnej kultúry*) rusko-kanadskej autorky *Catherine de Hueck Doherty* za príspevok 10 €. Kniha bola predstavená začiatkom Veľkého pôstu na pôde Košickej eparchie. Výťažok z predaja tejto knihy bol pôvodne určený na obnovu pútnického miesta Klokočov, ale vojna zmenila tento zamýšľaný účel.
 - V prvom rade nech naďalej zostáva naša duchovná podpora vo forme modlitieb a pôstu na úmysel ukončenia vojny.
- Letný eparchiálny tábor (LET 22) pred deti a mládež vo veku od ôsmich rokov sa tento rok uskutoční v netradičnom **termíne od 28. 8 do 2. 9. 22** v rekreačnom zariadení *Klačno* (okr. Prievidza Cena na osobu je 90 €. Prosíme o nahlásenie predbežného záujmu.
- Slovenskí biskupi pozývajú veriacich na púť do Ríma, na ktorej chcú spoločne poďakovať za minuloročnú návštevu pápeža Františka na Slovensku. Audiencia pre slovenských pútnikov u Svätého Otca bude vo Vatikáne v sobotu, 30. apríla 2022.

ĎAKUJEME

- Bohu známa osoba darovala pre potreby farnosti 100 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Krajňákovej a Telepčákovej* (26. 3. 22)) a rod. *Semberovej a Vavříkovej* (2. 4. 22)
9. 4. 22 upratuje rod. *Duková a Porhinčáková*
Ďakujeme za Vašu službu!

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717